

ЮБИЛЕЙНА СЕСИЯ ЗА БОРИС ДЕЛЧЕВ

През 2010 г. се навършиха 100 години от рождението на литературния и художествен критик Борис Делчев. По този повод на 7 април 2010г. се проведе юбилейна научна сесия, организирана от Института за литература към БАН, Народната библиотека, Съюза на българските писатели и ИК „Хермес“.

Борис Делчев е личност със сложна съдба. Член е на БКП от 30-те години на ХХ в., завършил е право в Софийския университет, следвал е история на изкуствата в Екол дьо Лувър в Париж през 1939 г. След 1944 г. е сътрудник на ЦК на БКП в отдел „Агитация и пропаганда“, а от 1949 до 1952 г. е аташе по културата в Париж.

Борис Делчев е сред литературните критици с най-значими приноси в областта на националната ни литература, мемоаристика и документалистика. Точен и прецизен в установяването на литературните факти и явления, редактор на съчиненията на много български класици в литературата – Пенчо Славейков, Людмил Стоянов, Константин Величков и др., той е известен с прецизността да проверява всеки факт и дата и да не скъпи времето си за уточняване и на най-малката подробност. След прословутата реч на Тодор Живков от 15 април 1963 г. за литературната критика, в която се казва, че „не бива да се слушат критици като Борис Делчев“, той е изолиран от текущия литературен живот. Защото критикът е от оня тип „леви интелектуалци“, които днес можем да поставим спокойно сред европейските интелектуалци с антифашистка позиция, честен и непреклонен, човек, който не се страхува да отстоява принципите на хуманността, срещу груповщината и сектанството. През този период Борис Делчев създава поредицата си от литературни портрети на писатели и художници „Познавах тези хора“. Според Ив. Сарандев именно тези портрети дават основание да се заговори за „нов литературно-критически жанр – мемоарен очерк“, в който умело се вплитат личният спомен и документалните свидетелства.

В юбилейната сесия със свои разработки участваха 16 учени и изследователи. Заседанията откриха директорката на Народната библиотека Боряна Христова и заместник-директорът на Института за литература Вихрен Чернокожев. Иван Сарандев, инициатор и двигател на организацията на сесията, изнесе пленарен доклад, в който бяха цялостно обгледани личността и делото на Борис Делчев. След това Б. Ганчева говори за литературнокритическите занимания на критика, които бяха оценени по достойнство. Т. Ичевска се спря на образите на българската литература след Първата световна война в статиите на Борис Делчев. М. Кадиев прочете своите размишления върху книгата на Б. Делчев „В късни часове“. Ф. Панайотов беше избрал за тема на доклада си „Борис Делчев и Богомил Райнов“, което е своеобразен отговор на посмъртно издадената книга на Богомил Райнов „Писмо от мъртвец“. Посмъртно издаденият дневник на Борис Делчев също беше тема за размисъл в някои доклади – на В. Чернокожев („Проблемът за антитоталитарната литература в „Дневника“ на Б.Делчев“), както и в доклада на Р. Пенчева („Емилиян Станев в оценките на Борис Делчев“). В отделна група доклади (на К. Васевски, Хр. Карастоянов и др.) бяха коментирани писмата на Б. Делчев. Акцент в някои доклади (на А. Филева, К. Николов) бяха творбите на Б. Делчев като критик на изобразителното изкуство. В доклада на Б. Вълчев акцентът беше върху релацията Борис Делчев и българският език. За участниците и гостите на сесията беше много интересен и докладът на А. Чаушев за Б. Делчев като франкофон, като човек способствал и за появата на първото издание на Ботевите стихове във Франция в превод на П. Елюар.

На юбилейната конференция личността и делото на Борис Делчев бяха разкрити многостранно, с почит и уважение към оставеното ни литературно и критическо наследство.

РАДКА ПЕНЧЕВА